

Makrobildet – Vil den høye inflasjonen bite seg fast?

Food-2023, Oslo, 13.03.2023

Øystein Thøgersen

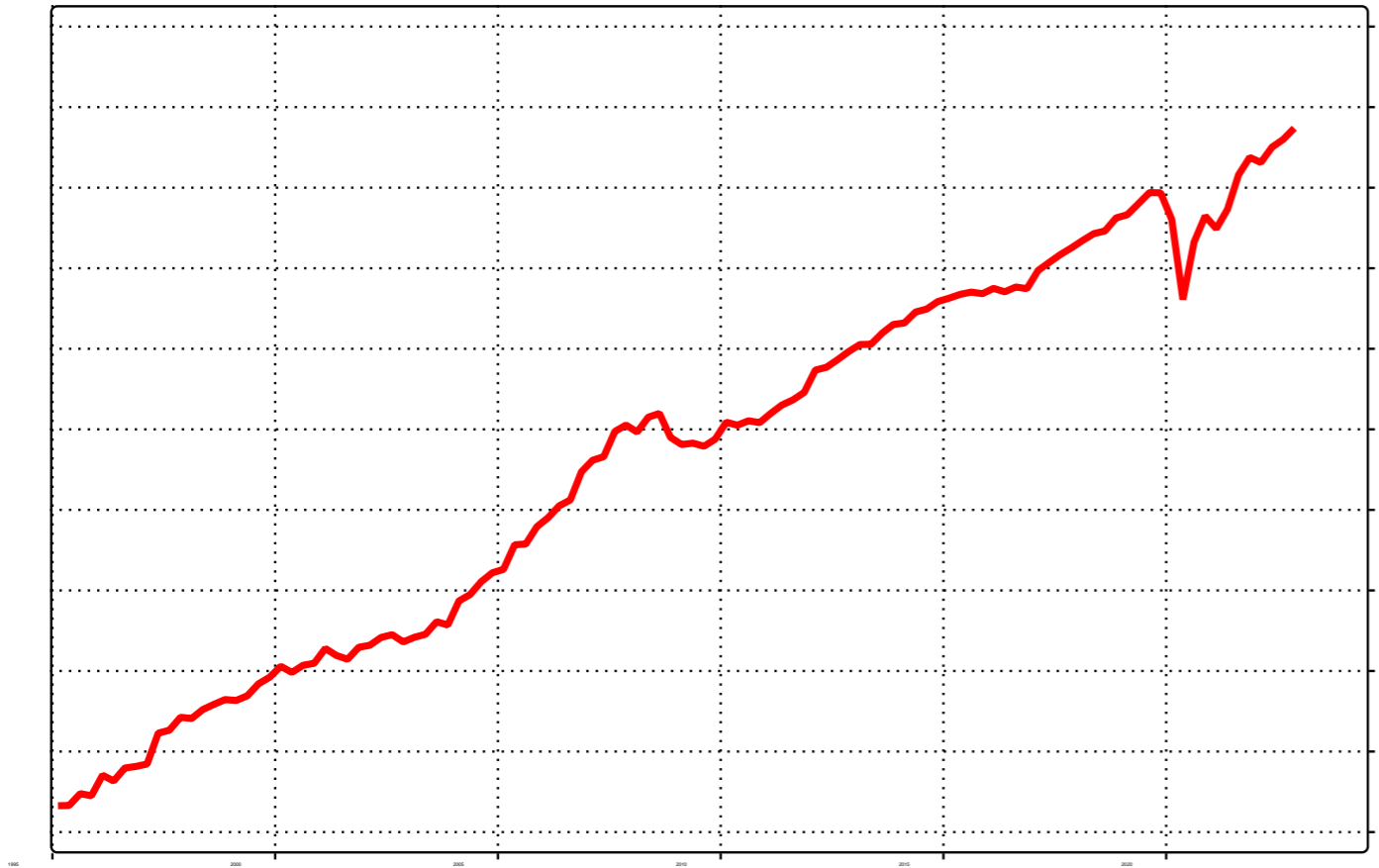
A photograph of two black swans swimming in dark blue water. The swans are positioned in the upper half of the frame, with their reflections visible in the water below. The water is calm with subtle ripples. The overall tone is dark and serene.

**I hvilken grad biter de
«svarte svanene»?**

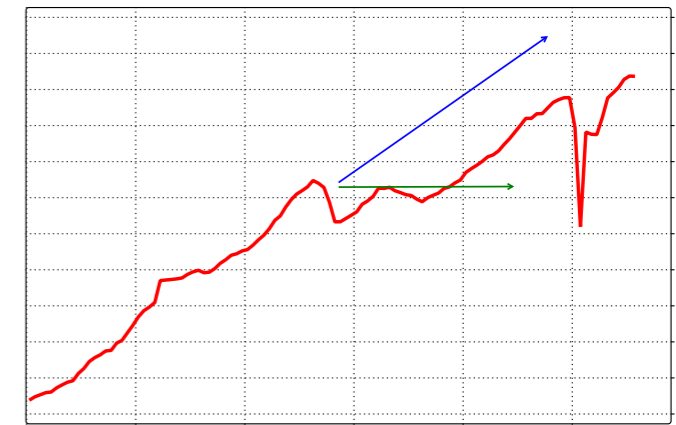

Vekst på lang sikt

Norway, Quarterly GDP, constant prices

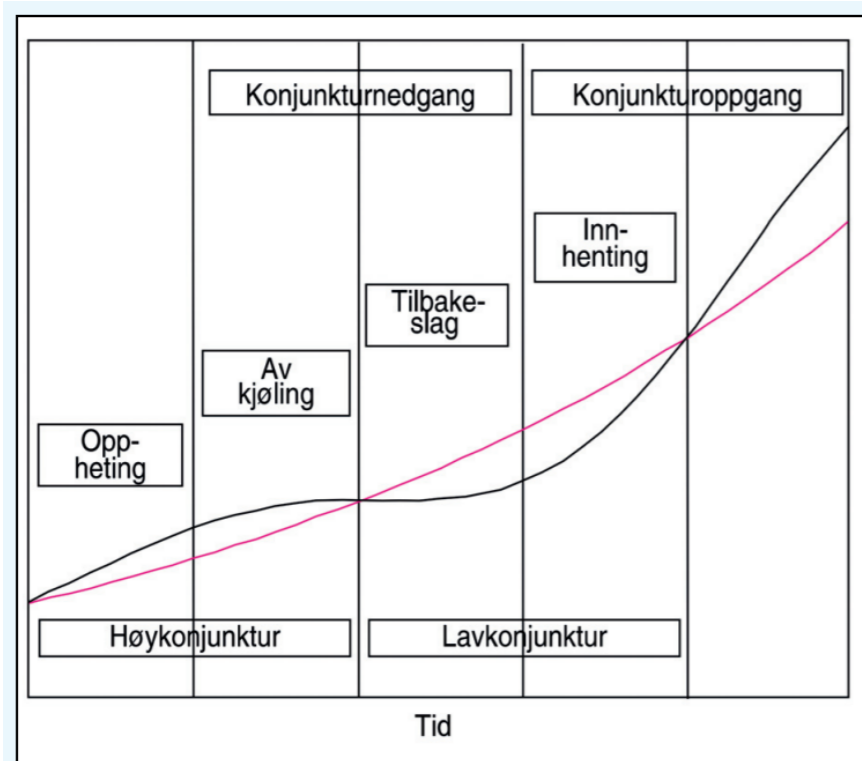

MACROBOND

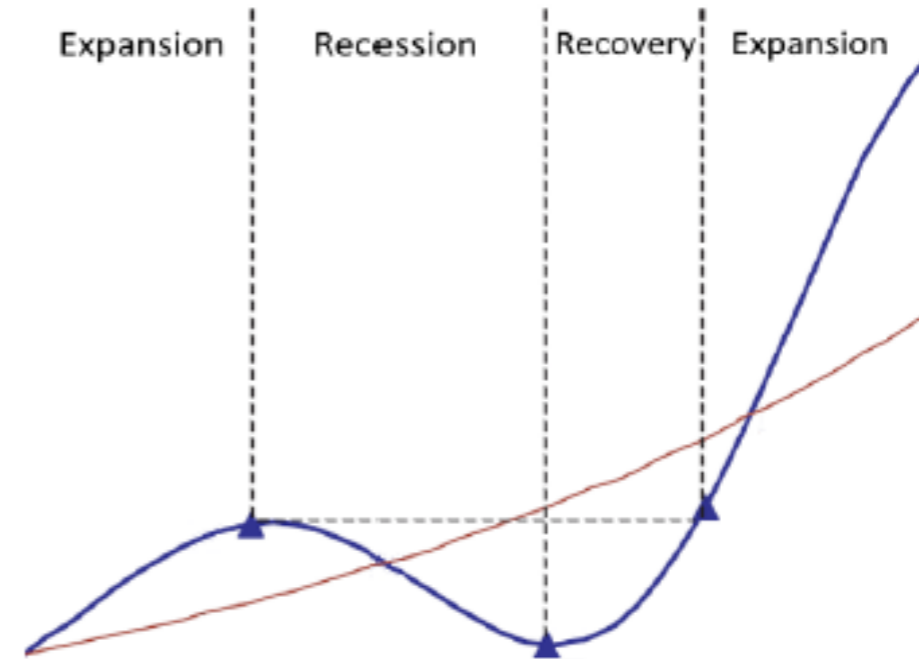
MACROBOND

Btw, hvor er norsk økonomi i konjunktursyklusen?

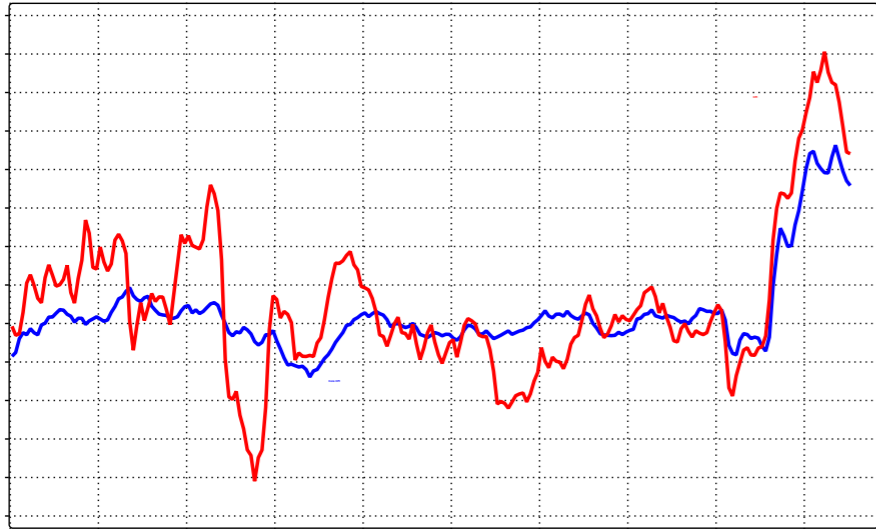

Figur 2.25 Ulike stadier av konjunkturforløpet

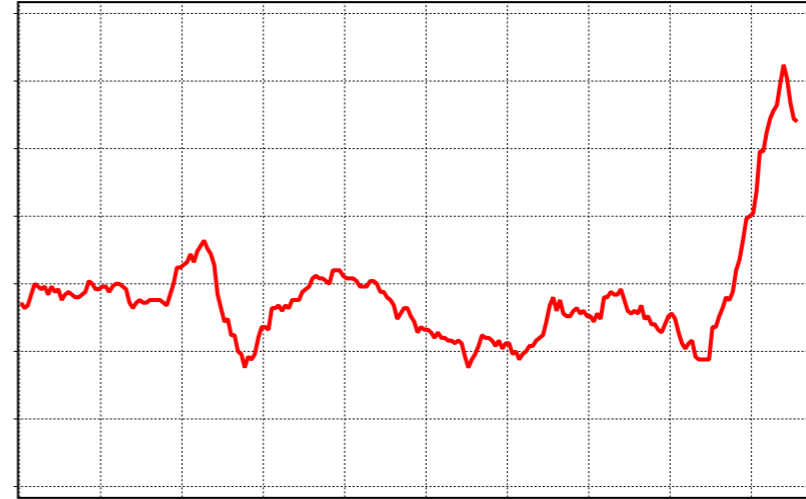
Kilde: NOU 2000: 21 *En strategi for sysselsetting og verdiskaping.*

USA, Euro-området & Norge ++: Sterkere og mer vedvarende hopp i inflasjonen enn først forventet

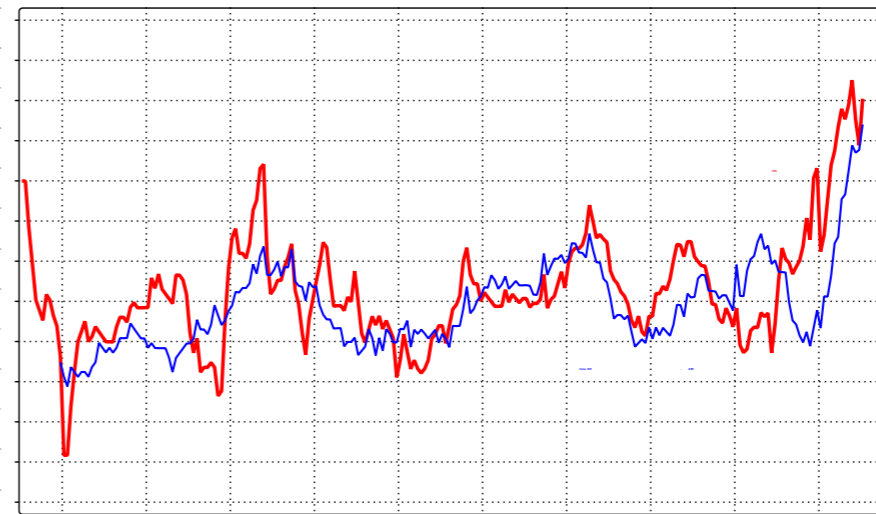

MACROBOND

MACROBOND

- Energipriser
- Fraktrater
- Flaskehalsar
- Overdreven stimulansepolitikk
- Krig i Ukraina

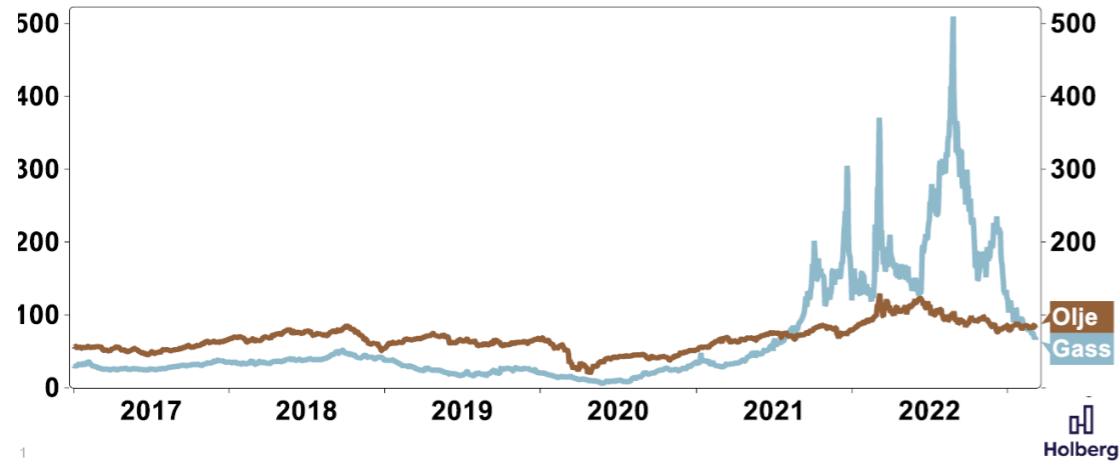

MACROBOND

Gassprisen er igjen lavere enn oljeprisen

Spotpris på Brent-olje og europeisk gass (Dutch TTF)
regnet i USD per fat oljeekvivalenter

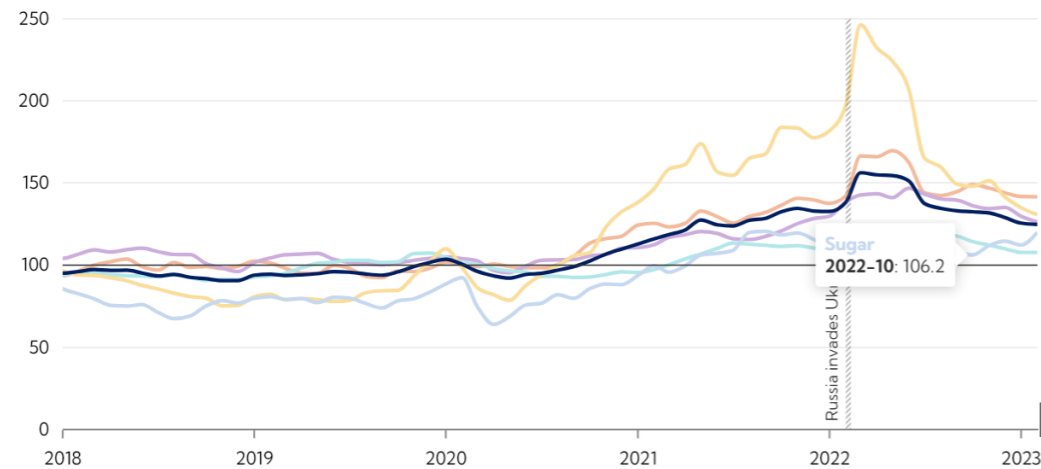

Real food price indices

(2014–2016 = 100)

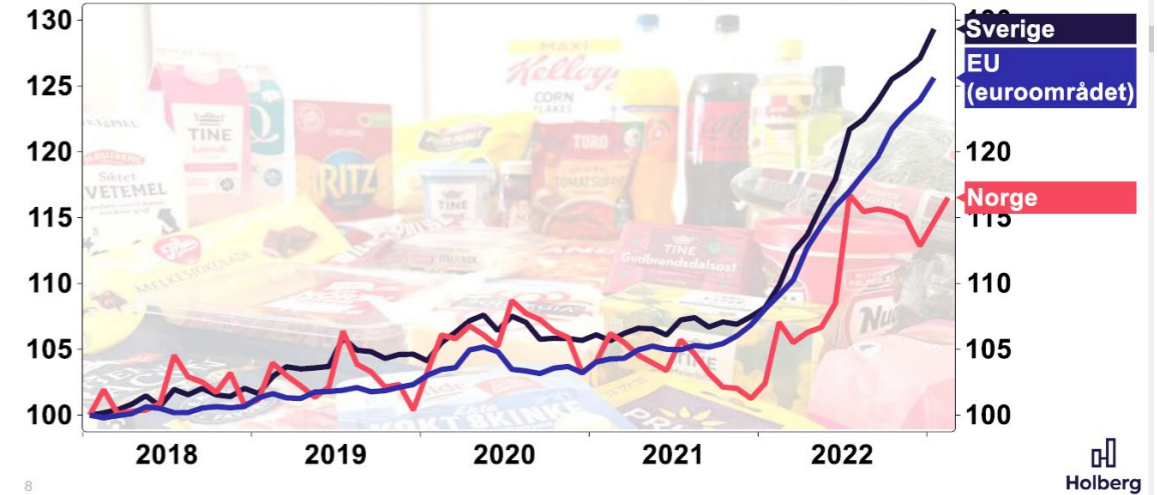
All

Food price index Cereals Dairy Meat Oils Sugar

Kilde: IMF

Prisutvikling på matvarer i Norge, Sverige og EU

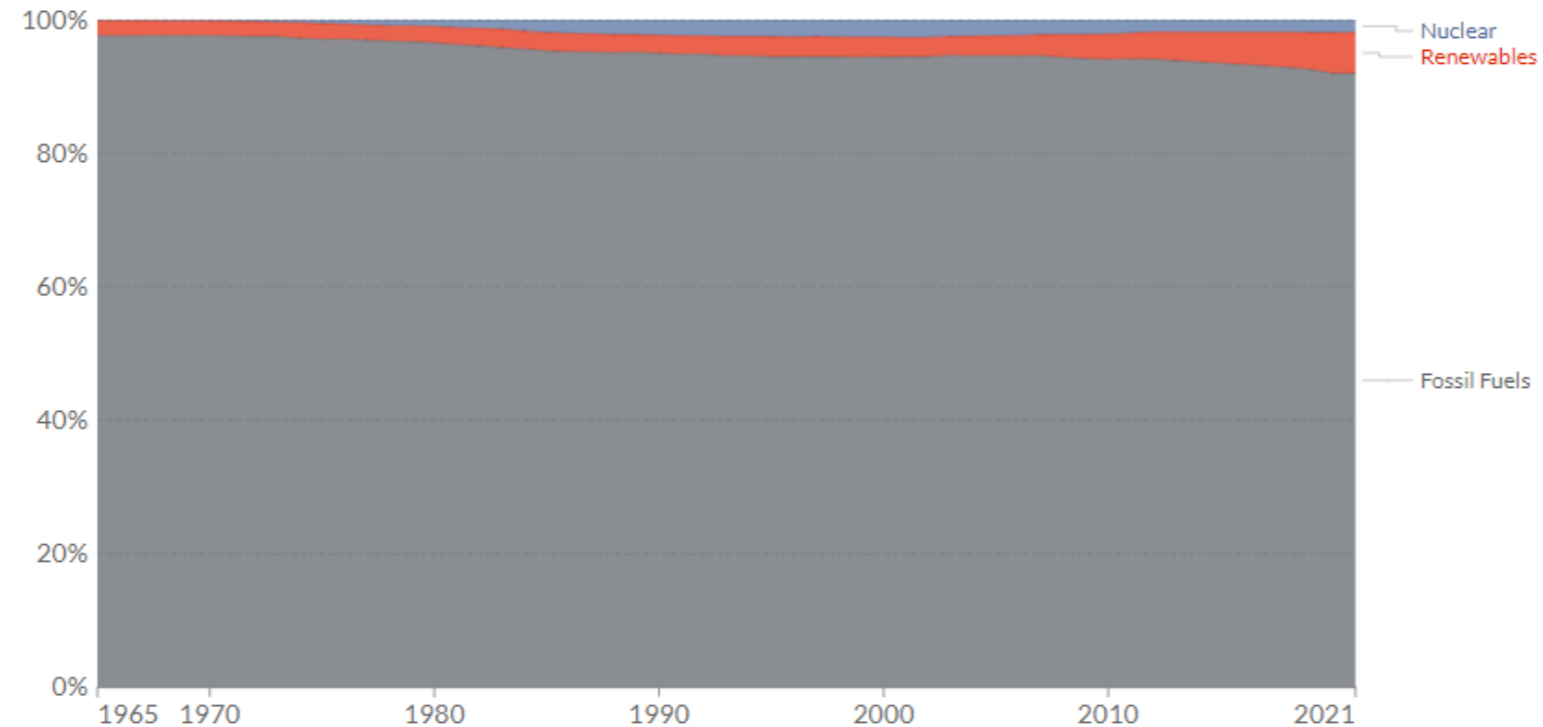

Fossil fuels vs. nuclear and renewables

Direct primary energy consumption from fossil fuels, nuclear and renewables, World
Direct primary energy does not account for inefficiencies in fossil fuel production.

Our World
in Data

↔ Change country

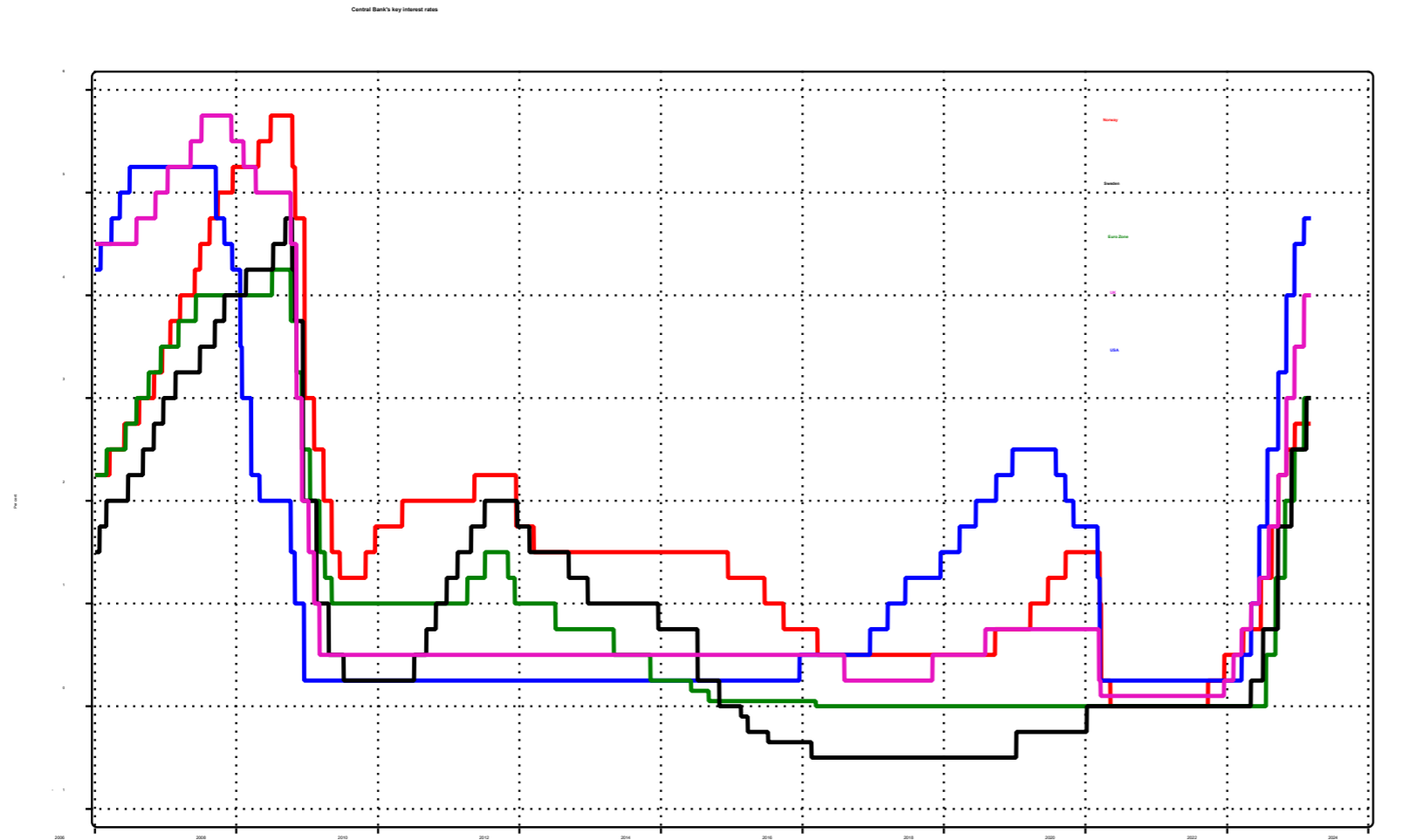

Source: Our World in Data based on BP Statistical Review of World Energy (2022)

Note: Renewables includes hydropower, solar, wind, geothermal, wave, tidal and bioenergy. It does not include traditional biofuels.

OurWorldInData.org/energy • CC BY

Høyere renter i respons til inflasjonspress, sentralbankene husker lærdommene fra 1970-tallet

MACROBOND

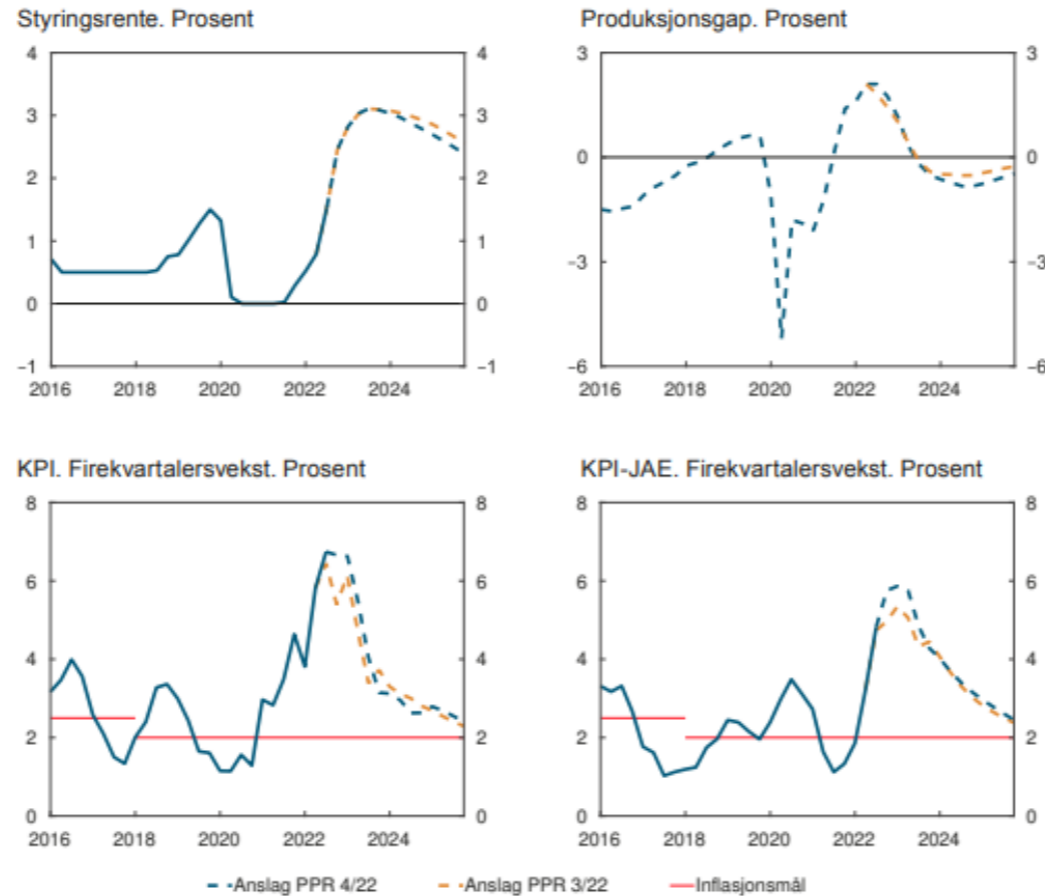

Sentralbankene står overfor vanskelige avveininger

Case: Norges Bank

Figur F Høyere styringsrente bidrar til å dempe prisveksten

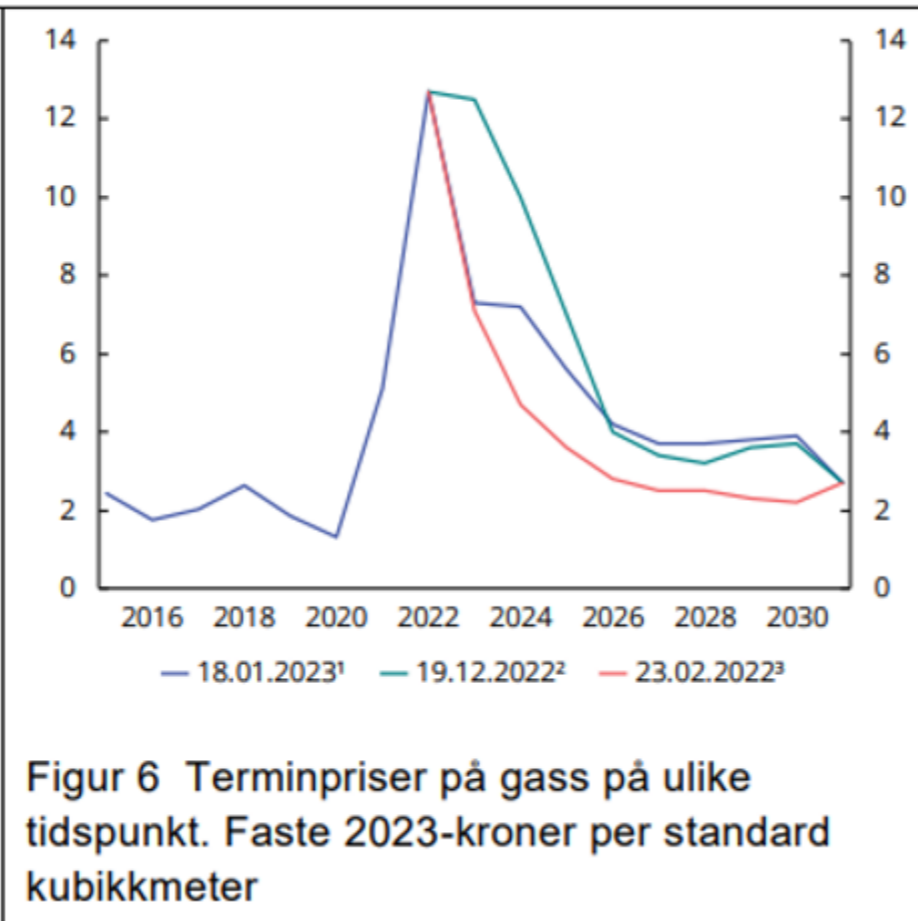
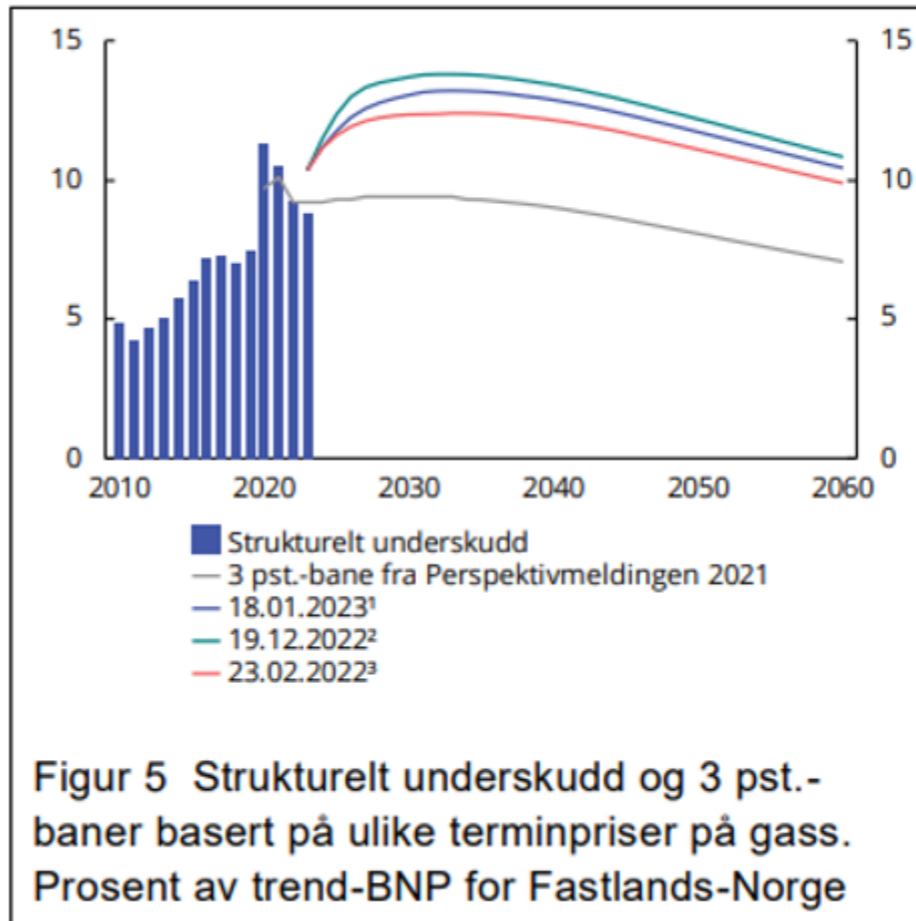

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Norges Bank, MPR 4/2022

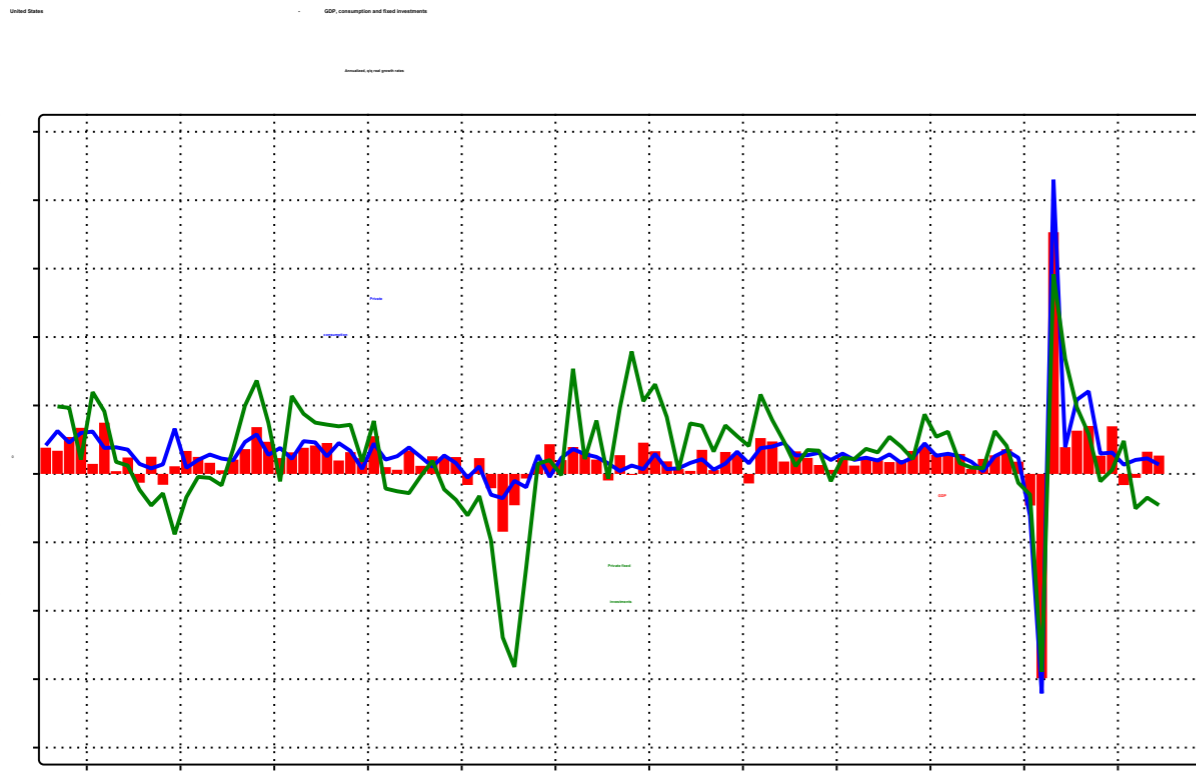

De finanspolitiske musklene er sterke i dette landet

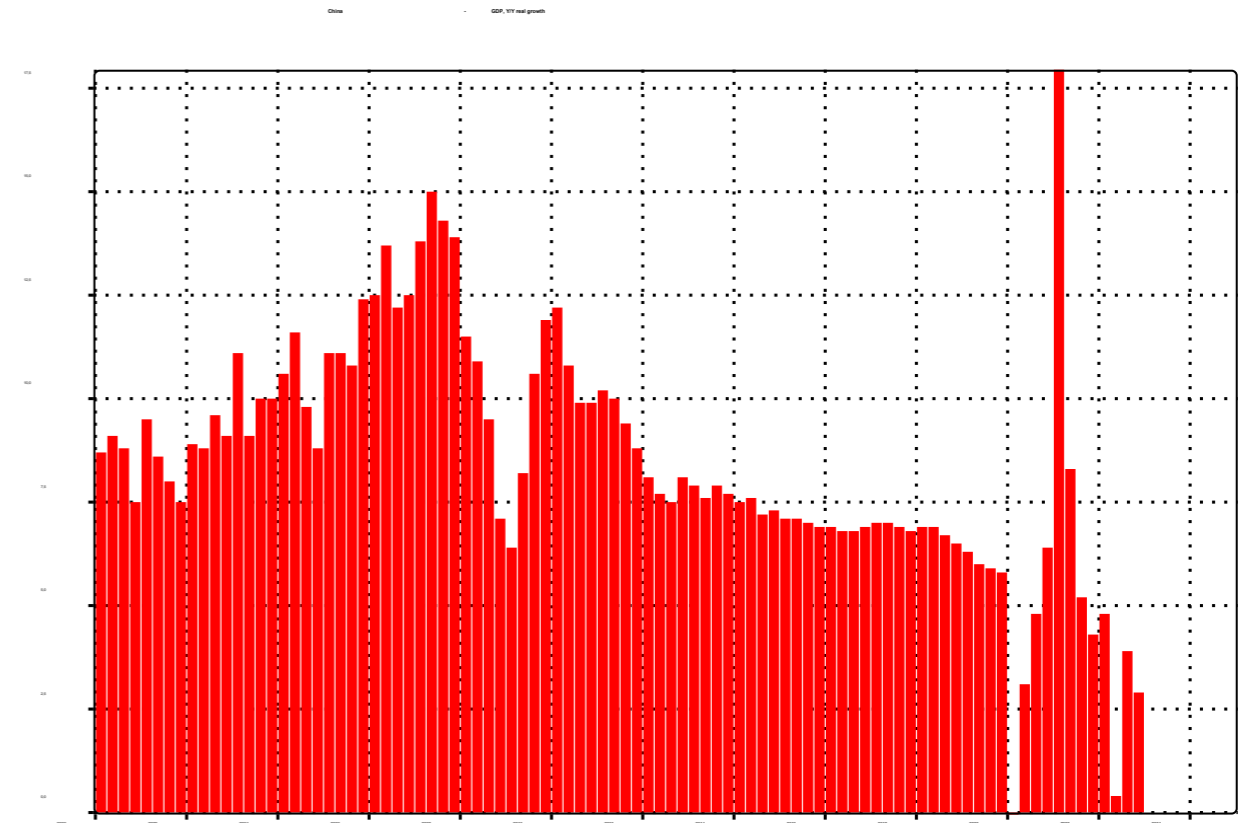

Hvor robust er det globale makrobildet?

MACROBOND

MACROBOND

Utvalgte risikofaktorer

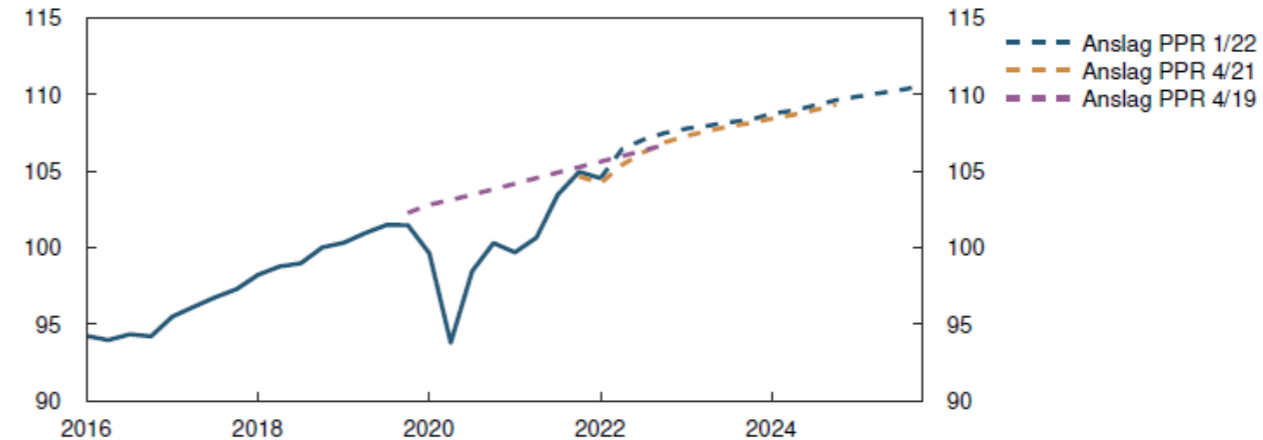
- Krig og geopolitiske spenninger
- Dysfunksjonell økonomisk politikk (for eks. UK, Italy,...)
 - *Og kanskje overdrevet aktivistisk økonomisk politikk i land som vårt eget?*
- Vekstutsiktene i Kina
 - Institusjonelle faktorer

Norsk økonomi: Vil den økonomiske politikken gjøre «perfekt storm» til bris?

**Inngang
2022 →**

Figur 3.3 Markert oppgang i aktiviteten

BNP for Fastlands-Norge. Sesongjustert. Indeks. 4. kv. 2018 = 100

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Svaret kan avledes av svarene på fire delspørsmål

- 1. Har vi evnen til å håndtere store negative sjokk? – og da spesielt store negative tilbudssjokk?

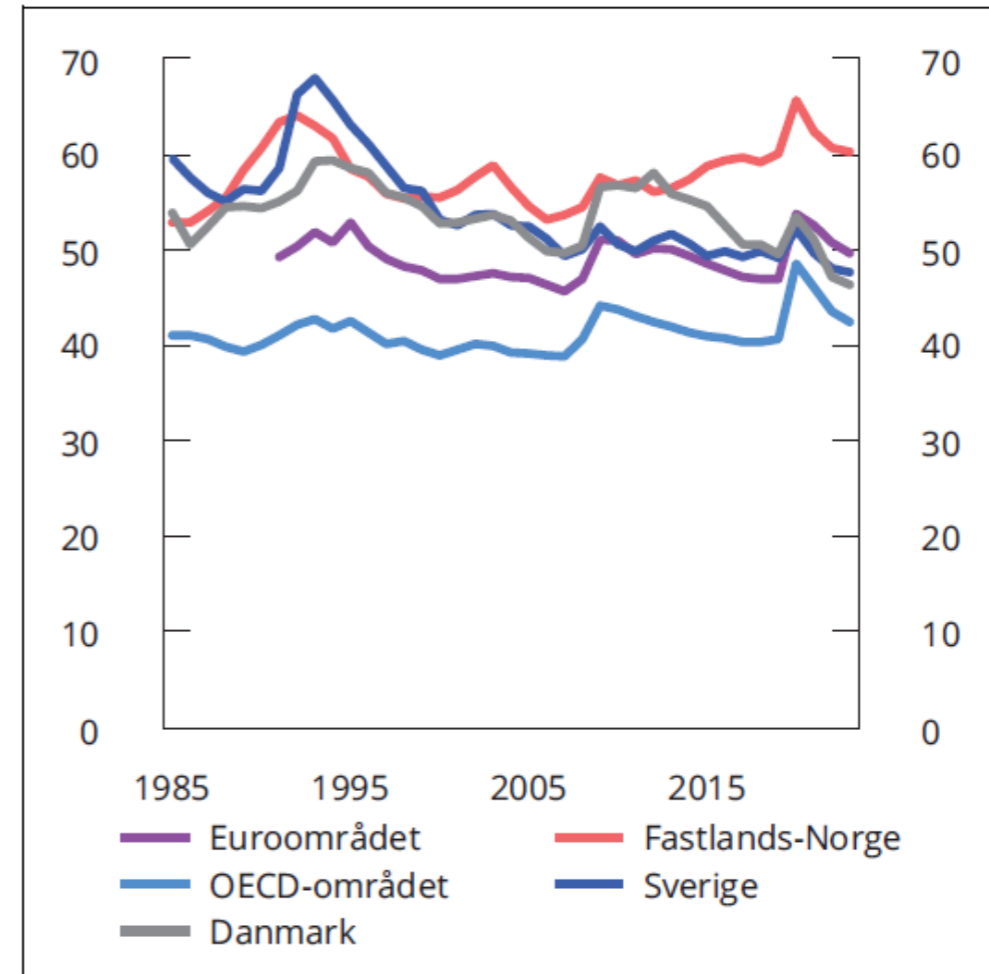

- 1b) Har vi en rolledeling mellom penge- og finanspolitikken som fungerer godt?

- 2. Har vi en forvaltningsmodell for oljeformuen og tilhørende finanspolitikk som fordeler velferd og skattebyrder over tid på en god måte?
- 2b) Er handlingsregelen robust i den fasen vi nå går inn i?

- **3. Har vi et skatte-, avgifts- og overføringssystem som er rimelig effektivt? – Jo større offentlige sektor, jo mer kritisk er dette spørsmålet**
- 3b) Bruker vi de beste skattefundamentene fremfor de dårlige?

Figur 3.15 Offentlig konsum. Prosent av BNP

Kilder: Finansdepartementet og OECD.

- **4. Har vi en næringspolitikk som på effektivt vis fasiliteter ressursomstilling inn i lønnsomme, bærekraftige prosjekter og næringer?**
- 4b) Belønnes de innovative, økonomisk sunne idéene, eller belønnes evne og kompetanse til *rent-seeking*?
- 4c) Samarbeid i betydning samrøre eller i betydning klar rollefordeling?

